

STORTINGET

Representantforslag 159 S

(2020–2021)

fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Dokument 8:159 S (2020–2021)

Representantforslag fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes om å forhindre økt ulikhet etter koronapandemien og sikre en rettferdig fordeling av kriseregninga

---

Til Stortinget

Bakgrunn

Det siste året har Stortinget bevilget hundrevis av milliarder gjennom flere runder med tiltakspakker for å bøte på konsekvensene av koronapandemien. En slik ekstraordinær pengebruk har i det store og hele vært nødvendig for å redde arbeidsplasser og for å sikre inntekten til flest mulig av de hardest rammede. Allerede kommer det signaler fra regjeringen om at pengebruken må reduseres, og at man må påregne velferdskutt i årene framover for å betale for tiltakene som har blitt iverksatt under pandemien. Forslagsstiller mener at krisepolitikken som har blitt ført så langt, har bidratt til økte forskjeller, og at det derfor er uakseptabelt å sende regninga for krisa til vanlige arbeidsfolk. For å hindre at koronapandemien skal føre til økt ulikhet i det norske samfunnet, kreves det tiltak både for å få tilbakeført deler av den statlige støtten som har endt opp som pandemiprofitt, og tiltak for å sørge for at man får en mer rettferdig fordeling av kriseregninga.

På tross av gjentatte forslag fra Rødt og andre opposisjonspartier har det ikke blitt innført begrensninger for utbytte, lederlønninger, bonuser mv. for selskaper som mottar koronakrisestøtte. Det har heller ikke blitt stilt krav til de store bankene og eiendomsselskapene som kunne sikret at de bidro på en meningsfull måte til

dugnaden. Resultatet av de manglende kravene har blitt stadig tydeligere. Selskaper som har mottatt støtte, har brukt pengene til å dele ut store utbytter til sine aksjonærer. De store bankene og eiendomsselskapene har fortsatt å gå med store overskudd gjennom krisa. Det har etablert seg en unison enighet blant landets fagøkonomer om at store konserner med kapitalsterke eiere har fått for mye statlig støtte det siste året, og at de burde ha båret en større del av tapene selv.

Erfaringen det siste året viser at det er formålsløst å begrense seg til milde formaninger om at rike kapitalister skal vise moderasjon, slik stortingsflertallet og finansministeren har gjort så langt. I kommende runder med forlengelser av eksisterende ordninger, eller ved opprettelsen av nye, må det derfor stilles konkrete krav til bedriftene som mottar støtte, dersom man skal hindre at fellesskapets midler ender opp som privat berikelse. Men det er ikke for sent for Stortinget å rette opp i noen av skjevhetene som allerede har oppstått, med målrettet politikk. Utbytte som deles ut av selskaper som mottar koronastøtte, bør ilegges en ekstraskatt dersom tilskuddet ikke først tilbakebetales. De store eiendomsbaronene har blitt skjermet fra å ta tap og gikk med store overskudd også i kriseåret 2020. Store eiendomsbesittere står samtidig fra før i en særlig maktposisjon i økonomien. Det bør derfor utredes en særskatt på overskudd for store kommersielle eiendomsutleiere, eksempelvis etter mønster fra ekstraskatten finansselskaper betaler på sine overskudd. Kontrolltiltakene må intensiveres, slik at misbruk avdekkes og straffes. Alle selskaper og konserner må synliggjøre i årsregnskapet hvor mye de har fått i støtte. Det trengs også mer detaljert kunnskap om de fordelingsmessige effektene koronapandemien – og krisehåndteringen – har hatt for ulikheten i det norske samfunnet.

Selv om flere bransjer er hardt rammet, har store deler av norsk næringsliv like fullt klart seg godt gjennom pandemien. Kapitals nyeste liste over landets 400 rikeste viste også hvordan mange av landets milliardærer har hatt stor vekst i sine formuer det siste året. I lys av det mener forslagsstiller at Norge bør følge etter Storbritannia, der finansministeren 3. mars 2021 annonserte at skatten på selskapsoverskudd skal gjøres progressiv og økes med inntil 6 prosentpoeng fra og med 2023. Begrunnelsen var at det både er rettferdig og nødvendig for at næringslivet skal bidra til å betale sin del av kriseregninga. En fordel med å øke skatten på overskudd er at det er et målrettet tiltak overfor selskaper som har klart seg godt, men som ikke påvirker selskaper som går med underskudd.

Framfor kutt i viktige velferdsordninger mener forslagsstiller det er nødvendig at næringslivet og de rike må pålegges å betale en større del av kriseregninga, og at det bør utarbeides en konkret plan for hvordan deler av den kan dekkes inn gjennom progressiv beskatning i årene framover. Slik kan man forhindre at det er vanlige arbeidsfolk som blir skadelidende, og at resultatet av krisa blir enda større ulikhet.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

forslag:

1. Stortinget ber regjeringen snarest legge fram forslag om en ekstraskatt på utbytte som blir utbetalt fra selskaper som mottar statlig koronakrisestøtte, eller på annet vis sørge for at disse selskapene bidrar mer til fellesskapet.
2. Stortinget ber regjeringen snarest legge fram forslag om en særskatt på selskapsoverskudd rettet mot store selskaper som driver med utleie av næringsseidendom, eksempelvis etter modell av særskatten på overskuddet i finansselskaper.
3. Stortinget ber regjeringen legge fram forslag om en opptrappingsplan for skatt på selskapsoverskudd i statsbudsjettet for 2022.
4. Stortinget ber regjeringen i statsbudsjettet for 2022 legge fram forslag om midlertidige eller varige endringer i skattesystemet som skal bidra til å finansiere tiltakene som har blitt iverksatt i møte med koronapandemien. De foreslåtte endringene skal ha en progressiv innretning og sørge for at personer med høy inntekt og/eller store formuer må betale mer i skatt.
5. Stortinget ber regjeringen i statsbudsjettet for 2022 redegjøre for koronapandemiens effekt på inntekts- og formuesfordelingen i Norge, herunder også vurdere hvordan innretningen på de ulike støttetiltakene har påvirket den økonomiske ulikheten.
6. Stortinget ber regjeringen styrke kontrollen med støtteordningene for næringslivet som er iverksatt under koronapandemien, og komme tilbake til Stortinget snarest med forslag til nødvendige bevilgningsøkninger til kontrollmyndighetene.
7. Stortinget ber regjeringen sørge for at enkeltelskaper og konserner som har mottatt statlig og/eller kommunal støtte under koronapandemien, må synliggjøre tilskuddet de har mottatt, i årsregnskapet til hvert enkelt selskap og oppsummert for konsernet der det er aktuelt.

22. mars 2021

Bjørnar Moxnes